

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5494/23
28.2.2024. године
Београд

У И М Е Н А Р О Д А

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Меланије Сантовац, председника већа, Сање Пејовић и Ивана Илића, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Мирела Катић Бабић, адвокат из Београда, Милоша Поцерца 11, против тужене Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд, Нови Београд, Булевар уметности 12, чији је пуномоћник Милутин Радоичић, адвокат из Београда, пошт. фах 107, 11158 Београд 118, ради накнаде штете и исплате, одлучујући о жалбама парничних странака изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П 28179/16 од 30.06.2022. године, у седници одржаној 28.2.2024. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужиоца и тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 28179/16 од 30.06.2022. године у ставу другом и трећем изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка, садржано у ставу четвртном изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 28179/16 од 30.06.2022. године, тако што се тужилац АА да туженој накнади Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд трошкове парничног поступка у износу од 192.625,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности до исплате, у року од 15 дана од достављања преписа пресуде.

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви парничних странака за наканду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 28179/16 од 30.06.2022. године, ставом првим изреке, дозвољава се објективно преиначење тужбе учињено поднеском тужиоца од 22.06.2022. године.

Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужена да тужиоцу на име умањене вредности по основу положаја непокретности кп ..., потес ..., пашњак четврте класе, површине 33а 20м2 (земљиште у грађевинском подручју) уписано у ЛН ... КО ..., која се налази уз трафо-станицу, исплати износ од 38.844 евра са траженом затезном каматом почев од 13.10.2016. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС важећем на дан плаћања.

Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован евентуални тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужена да тужиоцу на име умањене вредности непокретности кп ..., потес ..., пашњак четврте класе, површине 33а 20м2 (земљиште у грађевинском подручју) уписано у ЛН ... КО ..., а због површине заштитног појаса надземних вода и подземног вода исплати од 23.353,01 евра са траженом затезном каматом почев од 13.10.2016. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС важећем на дан плаћања.

Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име трошкова парничног поступка исплати износ од 244.350,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до исплате.

Тужилац је против наведене пресуде у ставу другом, трећем и четвртном изреке благовремено изјавио жалбу због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужена је против наведене првостепене пресуде у ставу четвртном изреке благовремено изјавио жалбу због битне повреде одредаба парничног поступка.

Тужилац је одговорио на жалбу тужене.

Испитујући првостепену пресуду у границама овлашћења прописаним одредбом члана 386. Закона о парничном поступку („Сл гласник РС“, бр. 72/11, са изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да је жалба тужиоца делимично основана, а жалба тужене неоснована.

У првостепеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1,2,3,5,7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а није учињена ни битна повреда парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12 ЗПП, на коју се неосновано указује жалбом тужиоца јер је изрека пресуде разумљива, а разлози о битним чињеницама јасни и потпуни.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је непокретност кп ... њива четврте класе, површине 0.32.50 ха уписана у ЗКУЛ ... КО ... стекао на основу уговора о поклону закљученог са својим оцем, као поклонодавцем, 10.10.2007. године. На основу овог уговора донето је решење Општинског суда у Сопоту 319/07 од 15.10.2007. године, којим је дозвољена укњижба права својине тужиоца на предметној непокретности са уделом 1/1. На предметној непокретности се још од осамдесетих година прошлог века налазе два стуба бетонског далековода

високог напона пречника 0,40 метара, тако да сваки од њих заузима површину од 0,13 м², као и један гвоздени стуб високог напона димензија 0,50x0,50 м², који заузима површину од 0,25 м². Испод површине земље је укопан подземни кабл на 1 метар дубине у дужини од око 94,50 метара. Тужилац је као предузетник 01.09.2006. године почео да обавља делатност производње ..., а 20.07.2013. године, регистровао је промену претежне делатности, коју од тад чине Тужена је 28.12.2007. године дала сагласност тужиоцу за предложену локацију објекта, коју је тужилац намеравао да гради на предметној парцели, уз напомену да ће се завршна контрола положаја објекта обавити у тренутку прикључења на мрежу, уз придржавање техничких услова – постављање објекта у шрафирану зону према одмерењима на скици јер би у супротном могло да се деси да се објекат налази изнад подземних инсталација туженог, због чега не би био прикључен на мрежу. Актом о урбанистичким условима, ГО Сопот – Одсека за урбанистичко-грађевинке и комунално-стамбене послове од 12.03.2008. године, утврђено да се тужиочева парцела налази у грађевинском реону – за изградњу стамбених кућа, пословних објеката и слично и у истом је наведено да је прикључење објекта на електричну мрежу потребно извести према условима ЈП Електродистрибуције Београд, а позиционирање објекта у односу на електричну мрежу према означеним условима од 28.12.2007. године. Дана 24.04.2009. године наведени орган ГО Сопот је одобрио тужиоцу изградњу пословног објекта за производњу ... наведених ознака на кп ... КО ... На основу заштитног појаса, површина парцеле, која може економски да се користи је 39,88 % од укупне површине, те умањена тржишна вредност исте по основу заштитног појаса надземних водова и подземног вода износи 23.353,01 евра, а на суседној парцели у односу на тужиочеву (... и ... КО ...) се налази се трафо-станица 110/35/10кв ..., која је изграђена 2014. године и која умањује атрактивност тужиочеве парцеле за купце (атрактивност се огледа у површини и положају уз магистрални пут) због бојазни за здравље оних који би на истој провели дужи временски период. По том основу умањење вредности тужиочеве непокретности износи 38.844,00 евра.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, те одредаба члана 154. став 1, члана 156. став 3, 163. став 1, члана 174, 186, 371. и 376. став 1. и 2. Закона о облигационим односима, члана 49. став 1. и члана 53. став 3. Закона о основама својинскоправних односа, члана 97. став 2. и члана 128. став 2. Закона о енергетици ("Сл. гласник РС", бр. 145/2014 са изменама и допунама) првостепени суд је одлучио као у ставу другом и трећем изреке побијане пресуде.

Првостепени суд је ценио приговор недостатка пасивне легитимације и застарелости потраживања, те је нашао да су неосновани. Предметна трафо-станица је изграђена 2014. године, а тужба поднета 2016. године. Штета је настала у обављању опште-корисне делатности тужене, чија законитост није оспорена и тужилац није доказао да штета прелази очекиване и нормалне границе. Суд је имао у виду исказ судског вештака за област грађевинарства проф.др Сузана Копривице у ком је наведено да на атрактивност тужиочеве парцеле утиче близина трафо-станице због непрестаног зујања и бојазни за здравље оних који би ту провели дужи временски период. Чињеница да нека непокретност није атрактивна за купца и даље не представља доказ да иста не може уопште да се прода, а никако не представља доказ да иста не може ни на који начин да се користи. Наведени

вештак је у изјашњењу на примедбе парничних странака навела да је за даљу детаљну анализу требало извршити снимање буке на предметној парцели и процену утицаја на животну средину и услова и мера којима би се штетни ефекти буке могли спречити, смањити или отклонити. Наведено није предложено као доказ од стране тужиоца, а на њему у складу са одредбом члана 231. ЗПП је био терет доказивања ових чињеница. У поступку није доказан степен буке на тужиочевој парцели коју производи трафо-станица, нити је доказано да од исте потичу зрачења, односно да јачина електромагнетног поља штети здрављу људи, па самим тим није доказано ни да штета прелази нормалне границе, што би био случај уколико би тужена поступала несавесно, односно ако није предузела одговарајуће потребне мере да до штете не дође. Због тога је одлучено као у ставу другом изреке побијане пресуде.

Првостепени суд налази да није основан ни евентуални тужбени захтев за накнаду штете на име умањене вредности непокретности, а због површине заштитног појаса надземних водова и подземног вода на предметној парцели. Суд је става да је правни основ исплате ове накнаде законска стварна службеност, која је конституисана изградњом далековода електромереже, надземних водова и подземног вода, да је тужиочева парцела послужно добро и тужиоцу као власнику послужног добра припада право на накнаду од власника повласног добра, али потраживање те накнаде застарева у општем року од 10 година од дана када је стављена у функцију предметна електромережа (водови електричне струје). Ценећи приговор застарелости суд је утврдио да је исти основан, па је одлучено као у ставу трећем изреке ове пресуде. Три стуба далековода чија мрежа прекрива ваздушни простор изнад предметне парцеле, као и подземни електро-енергетски вод су постављени још осамдесетих година прошлог века, што значи да је општи рок за застарелост од 10 година предвиђен чланом 371 ЗОО протекао до дана подношења тужбе 2016. године.

Разлоге и правни закључак првостепеног суда у односу на одлуку садржану у ставу другом и трећем изреке побијане пресуде прихвата и овај суд, као другостепени.

Неосновано тужилац у жалби оспорава одлуку првостепеног суда садржану у ставу другом изреке побијане пресуде, сматрајући да је доказао да је, у конкретном случају, претрпео штету у висини вредности предметне непокретности, с обзиром да се иста налази непосредно поред означене трафо-станице и да стога, парцела тужиоца није интересантна за куповину, као и да тужени није оспорио првопостављени тужбени захтев. Наиме, правилно је првостепени суд закључио да тужилац није доказао претрпљену штету у конкретном случају. Судски вештак грађевинске струке је у изјашњењу на примедбе парничних странака навео да је за даљу детаљну анализу утицаја постојања трафо-станице у односу на могућност продаје парцеле (атрактивност парцеле) требало извршити снимање буке на предметној парцели и процену утицаја трафо-станице на животну средину, као и који су то услови и мере којима би се штетни ефекти буке могли спречити, смањити или отклонити. Наведено није предложено као доказ од стране тужиоца, а на њему у складу са одредбом члана 231. ЗПП је био терет доказивања ових чињеница. Одредбом члана 231. став 1. и 2.

ЗПП прописано је да ако суд на основу изведених доказа (члан 8) не може са сигурношћу да утврди неку чињеницу, о постојању чињенице примениће правило о терету доказивања. Странка која тврди да има неко право, сноси терет доказивања чињенице која је битна за настанак или остваривање права, ако законом није другачије прописано. Правило о терету доказивања даје одговор на питање која ће странка изгубити спор, ако чињенице које њој иду у прилог остану недоказане. Странка која тврди да једно право постоји, сноси терет доказивања чињеница које су битне за постојање тог права. Да би тужбени захтев био усвојен, тужилац је морао да докаже чињенице на којима заснива тужбени захтев за накнаду материјалне штете због немогућности продаје предметне парцеле јер се поред исте налази трафо-станица, што у конкретном случају, тужилац није учинио. Тужилац није ни тврдио да има намеру да прода предметно земљиште, већ је пружио доказе да је на његов захтев надлежни управни орган одобрио изградњу пословног објекта за производњу ..., на тужиочевој парцели, у вези ког захтева је донет и акт о урбанистичким условима надлежног органа од 12.03.2008. године, те утврђено да се предметна тужиочева парцела налази у грађевинском реону – за изградњу стамбених кућа, пословних објеката и слично и у истом је наведено да је прикључење објекта на електричну мрежу потребно извести према условима ЈП Електродистрибуције Београд, а позиционирање објекта у односу на електричну мрежу према означеним условима од 28.12.2007. године.

Такође, неосновано се жалбом тужиоца оспорава и одлука првостепеног суда о евентуалном тужбеном захтеву за исплату означеног новчаног износа на име умањење вредности предметне непокретности, а због постојања заштитног појаса надземних водова и подземног вода електромреже на предметној непокретности. Правилно је првостепени суд, супротно жалбеним наводима тужиоца, закључио да се, у конкретном случају, ради о исплате накнаде за законску стварну службеност, која је конституисана изградњом далековода електромреже, надземних водова и подземног вода, где је тужиочева парцела послужно добро и тужиоцу као власнику послужног добра припада право на накнаду, али потраживање те накнаде застарева у општем року од 10 година од дана када је стављена у функцију предметна електромрежа (водови електричне струје), који рок је како је утврђено истекао до поднете тужбе.

Неосновано тужилац у жалби сматра да се ради о фактичкој експропријацији, указујући да захтев за накнаду фактички експроприсане непокретности не застарева. Наиме, изградњом електромреже (водови електричне струје) са дозволом надлежног органа конституисана је законска стварна службеност преласка водова преко земљишта у својини тужиоца на основу члана 51. Закона о основама својинскоправних односа, односно не ради се о фактичкој експропријацији јер својина на предметној парцели тужиоца није ограничена у смислу Закона о експропријацији (“Сл. гласник РС”, бр. 53/95, са изменама и допунама), а ни по одредбама ранијих Закона о експропријацији (“Сл. гласник СРС”, бр. 40/84, са изменама и допунама и “Сл. гласник СРС”, бр. 44/77, са изменама и допунама).

Остали жалбени наводи тужиоца нису од утицаја на донете одлуке у ставу другом и трећем изреке побијане пресуде, па исти нису посебно образлагани.

Међутим, побијано решење о трошковима парничног поступка није донето правилном применом члана 150, 153, 154. и 163. ЗПП, па је исто преиначено и туженој су, с обзиром на успех у спору, имајући у виду опредељени захтев за трошкове, признати само нужни и оправдани трошкови ангажованог адвоката и то за састав одговора на тужбу и састав 4 образложена поднеска, који су били потребни ради вођења парнице по 11.500,00 динара, приступа на три неодржана рочишта у износу од по 7.125,00 динара, приступа на девет одржаних рочишта у износу од по 12.750,00 динара, а све према Адвокатској тарифи. Туженој је призната камата на трошкове на досуђени новчани износ трошкова парничног поступка, на основу одредби члана 277. став 1. и 324. ЗОО, која тече од истека рока за добровољно извршење, односно од дана наступања извршности одлуке до исплате. Туженој не припада трошак на име пореза на додату вредност (ПДВ) јер пуномоћник тужене није доставио рачун који је издао за предметну адвокатску услугу, сагласно одредби члана 42. став 1. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/2004...30/2018), према којој је порески обвезник дужан да изда рачун за сваки промет добара и услуга.

На основу изложеног, применом члана 390. и члана 401. тачка 3. ЗПП одлучено је као у ставу првом и другом изреке.

С обзиром на успех парничних странака у жалбеном поступку, одбијени су, као неосновани, њихови захтеви за накнаду трошкова другостепеног поступка и применом члана 165. ЗПП одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа-судија
Меланија Сантовац, ср.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић